

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 62

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, petek 15. marca 1940

NAROCNINA NA MESEC
Projeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Gospodarski blok Nemčije, Rusije in Italije

Vsa srednja Evropa izključno gospodarski prostor treh prijateljskih velesil — Pogajanja med Italijo, Nemčijo, Romunijo in Rusijo v Berlinu — Nenapadalni pakt med Rusi in Romuni V Parizu priznavajo, da je iniciativa prešla v roke Nemcev in Rusov

CURRI, 15. marca, Exchange Telegraph. Kakor poroča berlinski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung«, se je v Berlinu znova pojavil načrt o ustanovitvi osrednjeevropskega gospodarskega bloka pod nemškim vodstvom. Ta blok naj bi obsegal najprej Nemčijo, Sovjetsko zvezo in države evropskega jugovzhoda. S tem bi se znatno olajšala tudi izvedba gospodarskih načrtov, ki jih ima Nemčija že s Sovjetsko zvezo in Romunijo. Dalje bi se pa k temu bloku pritegnili še Italija in Finska, dočim se Švica in ostale nevtralne države na zahodu ne jemljejo v poštev. Glavni nemški namen pri snovanju tega bloka je izključiti popolnoma vsak zavezniki gospodarski in s tem politični vpliv na področju ozemlja tega bloka, katero smatra Nemčija prvenstveno za svoje in potem še, sovjetsko in italijansko interesno področje. Po tem načrtu naj bi se gospodarska struktura malih držav popolnoma prilagodila potrebam Nemčije in ostalih dveh z njo prijateljskih velesil, ki bi pri tem sodelovali.

ZBLIŽANJE MED ITALIJO IN RUSIJO

BERLIN, 15. marca. Ass. Iz krogov vodstva narodno-socialistične stranke so ameriški novinarji izvedeli, da se pripravljajo odnošaji med Italijo in sovjeti. To popravljanje odnošajev je vzvezi s trgovinskimi pogajanjmi med Italijo, Nemčijo, Romunijo in Rusijo v Berlinu. Rusija in Italija bosta v kratkem podpisali trgovinsko pogodbo, ki bo, kakor želi Nemčija, zelo zblížala obe državi. V Bukarešti pravijo, da je demobilizacija romunskih kmetov in raznih drugih delavcev posledica nemške obljube, da garan-

tira Nemčija romunske meje. Ta garancija je bila dana zaradi večjih dobav romunskega petroleja in žita Nemčiji.

SPORAZUM MED ROMUNIJO IN RUSIJO

LONDON, 15. marca. Ass. Press. V tukajšnjih diplomatskih krogih je izzvala veliko pozornost vest, da se pod nemškim pritiskom pripravljajo sklenitev nenapadalnega pakta med Sovjetsko zvezo in Romunijo. Sovjetska zveza bo priznala tudi romunsko posest Besarabije in se desinteresirala na tem področju, ki je predstavljalo doslej glavni vzrok nespo-

razumov med obema sosedama. Zadevna uvodna pogajanja so baje že v teku, in sicer s posredovanjem Nemčije, ki vzdržuje zadevne stike med Bukarešto in Moskvo. Vso akcijo pa podpira tudi Italija, katere želja je bila od vsega začetka zagotoviti varnost Balkana pred sovjeti. V londonskih diplomatskih krogih menijo, da bi sklenitev take pogodbe med Sovjetsko zvezo in Romunijo pomenila nov diplomatski poraz zaveznikov.

NEMŠKO PRIZNANJE POGAJANJ

BERLIN, 15. marca. DNB. Na proslavi Nemške akademije je govoril ministerialni direktor Wohlthat o trgovinsko-političnih odnošajih Nemčije do Romunije. Agrarni in industrijski odnošaji med obema državama se normalno razvijajo ter bodo gotovo pozitivno vplivali na romunsko narodno gospodarstvo. Vse države so zdaj primorane, da razvijajo svoje gospodarske zveze po novo ustvarjenem gospodarskem prostoru. Zedinjenje velikonemškega prostora daje Romuniji priliko, da poveča svoj gospodarski standard, zahvaljujoč se ugodni vodni poti v srednjo Evropo. Na kraju je Wohlthat na-

glasil blagostanje nordijskih držav, ki so umele uvesti organsko razporeditev dela v poljedelstvu in gospodarstvu. Po tej poti naj bi šle tudi države evropskega jugovzhoda. Romunija kot najbogatejša med njimi ima pri tem važno vlogo.

ZAVEZNIKI PRIZNAVAJO PORAZ

PARIZ, 15. marca. Havas. Ves francoski tisk zahteva, da zavezniki vlade opustijo svojo vlogo kot opazovalke evropske panorame in vzamejo iniciativo iz rok Nemčije in Rusije. Listi priznavajo, da sta Nemčija in Rusija dobili strateške zmage. Listi priznavajo, da so zavezniki pretrpeli v finski zadevi težek poraz.

AMERIŠKE NAPOVEDI

LONDON, 15. marca. Ass. Ameriški politični krogi v Londonu smatrajo, da je sedaj prišel čas, ko bosta Nemčija in Rusija začeli z veliko mirovno ofenzivo. Smoter obeh držav je: čimprej končati vojno ter zadržati vsa ozemlja na vzhodu Evrope. Isti krogi tudi poudarjajo, da je bilo Sumnerju Wellesu povedano v »jasnem jeziku«, da ni niti misliti na kakšen sprejem sovjetsko-nemških mirovnih ponudb.

Finsko-švedsko-norveška obrambna zveza

Sklenila se bo na podlagi švedske in norveške obljube Finski pred pogajanjmi z Moskvo — Danska je pristop odklonila — V Londonu so presenečeni

HELSINKI, 15. marca. Reuter. Danes je bilo tu objavljeno, da je dosežen sporazum med finsko, švedsko in norveško vlado o reševanju vprašanja sklenitve skupne obrambne zveze, s katero naj se zavaruje v bodoče nedotakljivost mej in neodvisnosti Finske, Švedske in Norveške. Za časa finsko-sovjetske vojne se je pokazalo, da je sklepanje take zveze pred sklenitvijo miru nemogoče.

STOCKHOLM, 15. marca. Exchange Telegraph. Finska napoved sklenitve obrambne zveze med Finsko, Švedsko in Norveško je zbudila po vsej Skandinaviji, pa tudi po ostalem svetu največje začudenje. To začudenje se je povečalo, ko sta tudi vladi v Stockholmu in Oslu potrdili, da obstaja v resnici tak

načrt. Kakor je bilo mogoče izvedeti, je bila švedsko-norveška obljuba Finski, da se bo sklenila taka pogodba, ako Finska sklene s Sovjetsko zvezo mir, eden glavnih nagibov, da se je Finska res odločila za ta korak. Ko je sedaj finsko-sovjetski mir sklenjen, je Finska takoj opozorila vladi Švedske in Norveške na njuni za-

devni obljubi in zahtevala, da se prično pogajanja za formalno uresničenje obrambne zveze. Švedska in norveška vlada sta zaradi tega prisiljeni izpolniti Finski dano obljubo. Nastaja pa seveda vprašanje, kaj poreče k temu Sovjetska zveza in ali bo mogoče novo obrambno zvezo uskladiti s pogoji finsko-sovjetskega miru? Tu menijo, da se Moskva ne bo mogla upirati, ker ta pogodba ne bo naprejena proti nikomur, ampak bo imela le namen braniti skandinavsko državo v primeru, da bi bile s katere koli strani

napadene. Zanimivo pa je, da je Danska že vnaprej odklonila pridružiti se tej zvezi.

STOCKHOLM, 15. marca. Reuter. »Dagens Niheter« komentira predlog za sklenitev obrambne zveze med Finsko, Švedsko in Norveško in pravi pri tem, da je treba hitro delati. List obžaluje, da se Danska tej zvezi ne bo pridružila. Dalje pravi list, da Finci niso prekinili zvez z Norveško in Švedsko in žele še dalje v zvezi z njimi zavarovati svoj življenjski prostor.

LONDON, 15. marca. LRP. V Londonu in Parizu je zbudila vest o sklepanju finsko-švedsko-norveške obrambne zveze veliko presenečenje in na merodajnih mestih se vprašujejo, ali ne stojijo v ozadju nemški ali sovjetski načrti?

Zakaj je Finska morala skleniti mir

Zaradi stališča Švedske in Norveške in zaradi nevarnega položaja na južnem bojišču — Splošno žalovanje finskega naroda — Velika zmaga demokracije

STOCKHOLM, 15. marca. Reuter. Po brzobjavnih vestih s severne Finske so se sovjetske čete že pričele umikati s severnih področij, ki so jih tokom vojne zasedle. Finske in prostovoljske čete, ki so se bojevale na tej fronti, čakajo še nadalje v svojih položajih na nadaljnje ukaze.

FINSKA ŽALUJE

HELSINKI, 15. marca. Stefani. Posebni dopisnik agencije javlja, da je vsa Finska zaradi podpisa mirovne pogodbe zavila v žalost: Disciplinarni naroda je pa izredna; vsi so se uklonili volji vlade in starega maršala Mannerheima. V vojnih krogih menijo, da je imela Finska še 50.000 mož izven bojev, primanjkovalo ji je pa artilerije in streliva. Strategični položaj v Viipurskem in Finskem zalivu je bil nekaj časa tako kritičen, da vrhovno dovoljstvo ni moglo garantirati varnosti Helsinkov. Dne 6. marca so jih sovjetske čete zelo ogražale. Vsa prevozna sredstva služijo zdaj za evakuacijo čet, vojnega materiala in prebivalstva iz odstopljenega ozemlja.

ZAKAJ SO SE FINCI VDALI

HELSINKI, 15. marca. Reuter. Predsednik finskega parlamenta je imel sino-

či preko radia govor, v katerem je dejal: V našem neenakem boju smo pozvali druge narode, da nam nudijo pomoč v boju za pravično stvar. Simpatije sveta so bile izražene na mnogo ganljivih načinov. Toda, manjkalo nam je pomoči v vojaštvu in končno smo bili primorani spoznati, da bodo naši zahodni sosede prepredili z oboroženo silo prehod pomoznih čet čez njihovo ozemlje, samo da

zavarujejo sebe pred vojno. Bojevali smo se sami do konca. Naša največja pridobitev je bila edinstvo naroda. Naša demokracija je sijajno preživela vojno vihro ter dokazala, da je demokratični duh sposoben zediniti narodne sile k skupnemu odporu.

TEŽKO JE BITI ŠVED NA FINSKEM
STOCKHOLM, 15. marca. Havas. Dopisnik »Stockholm Tidningen« poroča

Sovjeti dobe ozemlje brez prebivalcev

STOCKHOLM, 15. marca. LRP. »Aftonbladet« poroča iz Moskve, da bodo sovjeti ustanovili iz področja Karelske ožine in sosednega ozemlja novo sovjetsko zvezno republiko, katere glavno mesto bo Viipuri. Upravo te nove republike naj bi prevzeli oni finski komunisti, ki živijo v Sovjetski zvezi. Kako si sovjeti zamišljajo to izvesti, je pa drugo vprašanje, kajti finsko prebivalstvo, ki je bilo s teh področij evakuirano, se ne bo več vrnilo na svoje domove, ki so itak vsi porušeni. Finski begunci so sklenili ostati v svobodni Finski. Tudi prebivalci onih

področij, ki jih sovjetske čete niso v vojni zasedle, pa so sedaj prisojena Sovjetski zvezi, se izseljujejo na svobodna finska tla in nočejo pod nobenim pogojem ostati pod holjševiki.

HELSINKI, 15. marca. Reuter. Okoli pol milijona ljudi se je začelo seliti iz odstopljenih krajev na Finsko. Finska vlada jim je dala na razpolago vozove in žilvino, prav tako so priskočili Švedi na pomoč s posojilom 18 milijonov funtov. Praktično noče nihče ostati pod sovjetsko oblastjo ter se skoro vsi Finci selijo. Predsednik Finske je v govoru poudari

svojemu listu iz Helsinkov, da ni lahko biti Šved na Finskem. Ne zato, ker bi jih Finci sovražili ali napadali, kajti Finci skrivajo svoja čustva v sebi, ampak zato, ker je vsakega Šveda na Finskem strah, da Švedska ni prožila Finski tiste pomoči, kakor bi jo bila lahko in zlasti ni dovolila zaveznikiškim četam, da bi prišle Fincem na pomoč.

VRHOVNI SOVJET

MOSKVA, 15. marca. DNB. Uradno javljajo, da bo vrhovni sovjet imel dne 27. t. m. svoje šesto zasedanje. Ob tej priliki bodo razpravljali o zunanji politiki in sklenjenem miru s Finsko. Sovjet bo obenem ratificiral mirovno pogodbo.

Ribiška ladja potopila nemško podmornico

LONDON, 15. marca. Reuter. V pomorski bitki med neko angleško ribiško ladjo in nemško podmornico, je angleška ladja uničila podmornico. Ribiška ladja je bila sicer zadeta in je v strojni oddelek parkrat vdrla voda. Mornarji so luknje zamažili in hoteli nato rešiti posadko nemške podmornice. Toda okrog in okrog kraja, kjer je bila podmornica zadeta in potopljena, ni bilo opaziti članov posadke, najbrž so vsi utonili.

Maribor, 15. marca.

Zastoj, ki je nastal v naši notranji politiki in ustvarja nepotrebne napetosti, nikakor ni taktičnega izvora, kakor se morda zdi, in se zato tudi ne da odpraviti s taktičnimi krparijami. Ta zastoj izvira iz načelnih vzrokov in ga je bilo mogoče naprej napovedati. Kardinalna napaka je pač bila, da se je pri nas govorilo vedno samo o hrvatskem vprašanju, kakor da bi to vprašanje sploh moglo obstajati samo zase, ne da bi že po sami svoji eksistenci ustvarjalo istočasno nezogibno tudi slovensko in srbsko vprašanje. Ako pa povežemo vsa ta tri vprašanja v naravno enoto, se nam pokaže ves kompleks kot jugoslovansko vprašanje. To vprašanje obstaja v tem: kako najti za vse tri jugoslovanske državne edinstvo ustvarjajoče narode najprimernejšo obliko sožitja, ki bo varovala tako obstoj in razvoj vsakega treh narodov v narodnem, kulturnem in gospodarskem oziru, kakor obstoj vsem trem skupne države.

Kakor hitro bi bili naši državniki gledali na hrvatsko vprašanje le kot na eno izmed treh narodnostnih vprašanj Jugoslavije, ali kot na le en del vsem skupnega jugoslovanskega vprašanja, bi se bili morali po zakonu najprimitivnejše logike zavedati, da se hrvatsko vprašanje ne da izločiti iz celotnega kompleksa in rešiti samo zase, ne da bi se istočasno in na isti način rešilo tudi slovensko in srbsko vprašanje. Ker pa se naši državniki tega niso zavedali in so — hote ali nehote — ob istočasnem priznavanju hrvatskega vprašanja tajili slovensko in srbsko ter zaradi tega pričeli reševati samo prvo, so morale nezogibno nastati težkoče, vodeče v sedanjo zagato. Rešitev hrvatskega vprašanja z ustanovitvijo banovine Hrvatske je ustvarila dualizem, ki povzroča izjemna stanja: med tem ko je hrvatski del že v novem položaju, sta ostala slovenski in srbski še v starem. In če danes Hrvati zahtevajo najprej volitve in šele potem rešitev slovenskega in srbskega vprašanja, je prav tako naravno, kakor če Srbi zahtevajo prav narobe, najprej rešitev slovenskega in srbskega položaja, in šele nato volitve.

Da se je obstoj slovenskega in srbskega poleg hrvatskega vprašanja toliko čača tajil, ni bila vzrok nevednost, ampak neiskrenost. Človek dobi nehote vtis, da se je to zgodilo zato, da se ustvari možnost smatrati rešitev hrvatskega vprašanja le kot nekakšen provizorij. To pa bi dokazovalo, da pri nas v resnici še ni do vseh konsekvenc zmagala nova, edino mogoča in zdrava miselnost in da živi vsaj nekje v ozadiju še vedno centralistična skomina, pripravljena, da v eventualnem ugodnem trenutku znova stopi v ospredje. Da je take miselnosti zelo dosti vsaj v nekaterih srbskih političnih krogih, nam pričajo razne zadevne akcije, popolnoma brez nje pa žal tudi še nismo Slovenci. Razni naši centralisti so se, kakor vse kaže, samo začasno potuhnili; spremenili so torej dlako, ne pa tudi čudi. Toda tudi nasprotna slovenska stran ne igra s popolnoma odkritimi kartami, kajti dejanja so precej drugačna kakor so besede.

Ako torej hočemo, da se v Jugoslaviji likvidira vse, kar je kdaj ustvarjalo med našimi narodi nesoglasja, ač jih še ustvarja, je treba najprej do konca likvidirati staro miselnost, in to ne samo po obliki in besedi, ampak tudi po vsebini in dejanju, predvsem pa po resničnem iskrenem notranjem prepričanju. In to ni tako težko. Treba se je samo vrniti k nagibom, ki so vodili Slovence, Hrvate in Srbe k združitvi v skupni državi Jugoslaviji. Niti prvi niti drugi niti tretji nismo vstopili v državno skupnost zato, da bi izgubili svojo narodno individualnost, ampak zato da bi v skupnosti zaščitili vse tri svoje narodne individualnosti pred nevarnostmi od zunaj in si ustvarili maksimalne pogoje za nadaljnji kulturni in gospodarski razvoj. Prav tako ni nihče izmed nas mislil na to, da bi postal v svojem položaju podrejen drugemu, ki bi vršil nad njim kakršno koli hegemonijo.

To načelo pa terjá brezpogojno enakopravnost, to se pravi, kar je dano nemu, mora biti v enaki meri in istočasno dano tudi drugemu in tretjemu. To pa je mogoče zopet v popolni demokraciji, kajti načela abso-

Ob obletnici češkega protektorata

Govor lorda Halifaxa — Neurathova in Hachova brzojavka Hitlerju — Hitlerjev govor

LONDON, 15. marca. Reuter. Zunanji minister Halifax je imel sinoči v zvezi z obletnico 15. marca po radiu govor, namenjen češkemu narodu. V glavnem je dejal: »Vlada in narodi Velike Britanije so prijeli skupno zavezniki za orožje, trdno odločeni, da vam spet vrnejo svobodo. To je njihov cilj, cilj obnavljanja svobode in pravičnosti, popravljanja krivic, ki ste jih trpeli, pa obenem stvarjanja nove Evrope, v kateri bo vsako zlo izključeno.« Na koncu je lord Halifax izrazil priznanje hrabrosti in slogi češkega naroda.

PRAGA, 15. marca. DNB. Ob obletnici ustanovitve protektorata nad Češko in Moravsko je protektor von Neurath poslal Hitlerju brzojavko, v kateri se mu ponovno zahvaljuje za zgodovinsko delo, izražajoč pri tem neomajno zvestobo obeh dežel do Nemčije. Brzojavka predsednika Hache se glasi: »Današnji dan me spominja, kako sem pri vaši ekselenciji naletel na razumevanje v času težkih izkušenj za češki narod. Dejstvo, da ste češki narod vzeli pod zaščito rajha, mi je dragoceno zagotovilo. Češki narod je bil obvarovan vojne, čeprav v okviru velikonemške države sodeluje v sedanji vojni. Zato sem v stanu, da danes s slavo oven-

čanin nemškimi orožjem ponovim: »Sieg und Heil!«

BERLIN, 15. marca. DNB. Vodja rajha je odgovoril na brzojavko von Neuratha z naslednjo depešo: »Zahvaljujem se vam, g. protektor rajha, da ste se spomnili obletnice, ko je nemški narod stare dežele Češko in Moravsko ponovno vzel pod svojo zaščito. Skoro tisoč let so veljale te dežele kot najlepši biser nemške države. Moja želja je, da se ta izraz vdanosti večno nadaljuje in prinese blagoslova tako nemškemu kakor češkemu narodu v novi državi.« Predsedniku Hachi je Hitler odgovoril: »Vaš spomin na najin prvi sestanek pred letom dni me je globoko ganil. Spoznanje, da je potreba mirofjubnega sodelovanja na tako majhnem prostoru zgodovinsko dejstvo, ki se ne more uničiti, veže vse nas. Nemčija zato ne goji namere v tem cilju, da češkemu narodu naloži bremena, ki bi ga ogražala v njegovi nacionalni eksistenci, ali ki bi njegovo nacionalno zavest dovedla v spor z običnimi potrebami rajha. Zato se naadam, da bomo vprav temu delu države prihranili strahote volge. Na ta način bo dan najboljši dokaz, kako so odločitve marca 1939 bile modre.«

Izdajalec Otto Kuusinen ustreljen

STOCKHOLM, 14. marca. DTB. V Moskvi se zatrjuje, da so Otto Kuusinen ter vsa njegova »vlada«, ki jo je postavila v Terijokiju Sovjetska zveza v začetku finske vojne kot »pravo ljudsko finsko vlado«, nekam izginili. Govori se celo, da so bili vsi člani te kuriozne »vlade« ustreljeni. Te vesti prinaša tudi stockholmski list »Aftonbladet«.

KODANJ, 15. marca. Reuter. »Exstra-

bladet« poroča, da je bil po osebnem ukazu Stalina obsojen na smrt in takoj usmrčen predsednik marinetne »finske narodne vlade« v Terijokiju. Otto Kuusinen. Obsojen in usmrčen je bil zaradi tega, ker je s svojimi napačnimi navedbami, da stoji ves finski narod za njim, speljal Sovjetsko zvezo v vojno s Finci, ki je močno škodovala sovjetskemu prestiju.

Priprave za obrambo Turčije

CARIGRAD, 15. marca. Exchange Telegraph. V Turčiji se z vso naglico nadaljujejo ukrepi previdnosti in pripravljenosti. Vsak dan prihajajo v turške luke velike količine bojnega materiala, zlasti topov. Velik pomen se prisoja tudi konferencam, ki jih imajo te dni v Ankari

tja poklicani turški poslaniki iz nekaterih evropskih prestolnic. Ti poslaniki so že bili ali so na poti v Ankaru. Angleški admiral Mitchell in francoski general Janot sta včeraj obiskala letališče v Eskişehirju, nato pa odpotovala v Sirijo.

Ob koncu turneje Sumnerja Wellesa

PARIZ, 15. marca. LRP. Sumner Welles je prispel na tukajšnje letališče Le Bourget včeraj dopoldne ob 11.35. Ob 12.15 je obiskal ministrskega predsednika Daladierja. Nato je Sumner Welles odpotoval proti Rimu. Na svoji turneji po Evropi je konferiral z 38 državniki in politikmi, med tem s 15 angleškimi.

LONDON, 15. marca. Agencija Reuter izve, da je Welles zapustil Anglijo v prepričanju, da je dominanten činitelj v mednarodnem položaju. Evropi je potrebna varnost, Velika Britanija in Francija sta odločeni, da se bojujeta do kraja v tem cilju in nista pripravljene, skleniti zaradi gospodarskih ali političnih vzrokov kakršni koli delni mir. Opažena je bila jasnost poudarka, ko je Welles dejal, da se USA stalno brigajo za sedanost in bodočnost Evrope.

Indijci obsojajo londonski atentat

LONDON, 15. marca. Reuter. Indijec, ki je ustrelil na zborovanju »Vzhodnoindijske družbe« sira Michaela Odwyerja, se piše Mohamed Singh Azad. Star je 37 let ter po poklicu inženir. Pri zasliševanju je izjavil, da ni mislil nikogar ubiti, temveč samo protestirati.

KALKUTA, 15. marca. Reuter. Vsi indijski voditelji so obsodili londonski atentan-

at. Mahatma Gandhi je poslal družini sira Odwyerja sožalje.

ANGLEŠKI ODGOVOR NEMCEM

LONDON, 15. marca. Reuter. Glede na pisanje berlinskega »Völkischer Beobachtera«, ki obtožuje Anglijo, da je ona zapeljala Čehe, Poljake in Fince v nesrečo, odgovarjajo angleški listi, da svet še ni pozabil, da ni Anglija zavzela Češko, da ni Anglija napadla Poljske ter da Finska ni prosila Anglije za vojaško pomoč.

AUSCHNIT OBDOJEN NA 6 LET

BUKAREŠTA, 15. marca. Rador. Najbogatejši romunski Zid Maks Auschnit je bil zaradi davčnih utaj obsojen na 6 let ječe. Poleg tega mora plačati 10.000 lejev ter so mu odvzete častne pravice za 4 leta. Kazni ni sprejel.

Smrtna nesreča na Koroškem kolodvoru

MARIBOR, 15. marca. Danes ponoči je na petem tiru nasproti skladišču na koroškem kolodvoru tovorni vagon povozil 58-letnega vratarja Filipa Berloča s Trzasko ceste. Kolesa so mu odrezala obe nogi inlevo roko. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil.

Borza, Curih, 15. marca. Devize: Beograd 10, Newyork 446, Milan 22.52, Berlin 178.75, Praga 5.50, Sofija 3.30, Budimpešta 79½, Atene 3.55, Bukarešta 3.40.

lutne demokracije morejo ustvariti v državi, ki je sestavljena tako kakor je naša, trdne temelje za soglasno reševanje vseh ločenih in vseh skupnih vprašani. Na nedemokratski podlagi zdravo sožitje Slovencev, Hrvatov in Srbov ni mogoče, prav tako pa je tudi nemogoče, da bi imel demokracijo le en del, drugi

ali tretji pa ne. Zmaga nove miselnosti je torej ozko povezana z zmago nove demokracije. Kakor pa ni nova miselnost pri nas v vsem in povsod iskrena, tako tudi ni v vsem in povsod iskrena demokracija. Mnogo jih je med nami, ki bi demokracijo radi še dalje izigrali. -r.

Domači zapiski

Dvanajstine po čl. 116 ustave

Do 31. marca se mora razčistiti notranja situacija, ki je, kakor nam javlja naš beograjski dopisnik, tudi po vladnem mnenju nenavadna. Vsa teža problemov leži v vprašanju finančne samouprave banovine Hrvatske ter v prenosu kompetenc ministrstva notranjih zadev. Te dni bo vlada nadaljevala s konferencami, katerim bo prisostvoval tudi hrvatski ban dr. Šubašić. Ker obstaja z obeh strani volja za koncesije, se v Beogradu računa, da bo ponedeljek ali torek odločilen dan, ki bo razčistil situacijo. Opozicija pa ni tega mišljenja, temveč misli, da so po sredi še druga vprašanja. Opozicija namreč podčrtava, da je JRZ v vladi za sporazum, na terenu pa proti. Vodstvo JRZ se namreč boji, da bi pod vtisom psihoze, ki jo je razvil »Srbski kulturni klub« v zvezi z opozicijo, izgubilo na terenu v Srbiji ter misli, da mora zaradi tega v Srbiji JRZ postati aktivnejša in izpremeniti politiko. Ko bo v principu sprejet sporazum o vprašanju hrvatske finančne samostojnosti (v praksi bo to izvedeno mogoče šele čez 2 ali 3 meseca), bo vlada sprejela odločitev o dvanajstinalah na temelju čl. 116 ustave. Zunanji in notranji razlogi jasno kažejo, da ni mogoče računati na kakšno izpremembo v vladi, iz katere naj bi izstopili predstavniki KDK. Vse verzije so plod fantazije. V vladi pride lahko, kakor se tudi iz njenih vrst sliši, do rekonstrukcije, mogoče celo do večje, vendar ne do take, ki bi izmenjala načela, ki jih določa sporazum.

Proti partizanstvu in šovinizmu

»Hrvatski Dnevnik« pravi v današnjem uvodniku na str. 5 v prvi koloni med drugim, da »se ne more tolerirati, da frakcija ene vladne stranke onemogoča vsako manifestacijo druge stranke. Slovenci so bili v tem pogledu lojalnejši. Ljubljanski podban je svojčas izdal okrožnico, v kateri je bilo rečeno, da je Samostojna demokratska stranka prepovedana. Toda ban dr. Natlačen je okrožnico umaknil z izjavo, da se je tudi on začudil, ko je izvedel za ta cirkular. Proti HSS v Bački in Baranji se kaj takšnega sicer ni dogodilo, toda primerilo se je, da je upravnik pošte v Somboru poslal neko pismo ministra dr. Smoljana v cenzuro okrajnemu načelniku. Takšno postopanje ni v skladu s sporazumom, kajti sodelovanje Hrvatov v vladi je mogoče le tedaj, če bo tudi na drugi strani lojalnost.«

»Slepa mržnja in strast«

»Seljački Dom« piše o »zaostali gospodi, ki še vedno ne sprevidi, da je minil čas, ko je bil kmet samo neumna »masa«, s katero je gospoda delala, kar je hotela. Ni vsa hrvatska inteligenca taka, večina je na strani svojega naroda. Ostali pa v slepi mržnji in strasti, hotoč postati »vodje«, napadajo vsakega, ki pošteno in demokratsko misli. Pravijo, kako so se oni borili, ko je dr. Maček spal, na vsi vemo, kako je bil dr. Maček zaprt v Mitrovići, medtem ko so se oni klatili pod okriljem raznih držav. Gospodje nesojeni vodje, hrvatski narod bo sam uredil svojo stvar brez vas in tuje pomoči!«

»Srbska Riječ« ustavljena

Banska oblast v Zagrebu je ustavila »Srpsko Riječ«, ker je bila v teku enega meseca trikrat zaplenjena. »Hrvatski Dnevnik« odobrava ta sklep, ker je list v svojem poročanju prekoračil vse dovoljene meje. Kakor znano, je glavno gonjo usmerjal proti politiki SDS in njenemu glasilu »Novi Riječi«.

Domača tovarna avtomobilov

V Rakovici pri Beogradu je začela obratovati domača tovarnica tovornih avtomobilov. Država je že naročila 600 tovornih avtov tipe »Praha«. Tej domači industriji je vlada odobrila uvoz vseh potrebnih brez doplačila carine ter državnih in samoupravnih dajatev. Tako bo tovarni mogoče za nizke cene dobaviti Jugoslaviji potrebne tovarne avtomobile.

Milijarda in pol

Po vesteh zagrebških listov bo banovina Hrvatska dobila 1. aprila svoj preračun. Sama bo pobirala dohodke od neposrednih davkov in druge. Preračun bo znašal 1.500.000.000.

Novice

Povodnji kričijo po regulacijah

Ponovno smo že pisali o nujnosti regulacije Pesnice. Vsi kandidati za poslance so nam do sedaj v svojih volivnih govorih obljubovali kredite za ureditev pesniške struge. Ostalo pa je vedno le pri obljubah in načrtih. Vsako pomlad pa preplavlja Pesnica njive in travnike v Pesniški dolini in na spodnjem Ptuj-skem polju. Škoda, ki jo leto za leto trpi radi tega naš kmet, je neprecenljiva. Vendar še nobeno leto ni Pesnica povzročila baš toliko škode kot ob nastopu letošnje pomladi.

Topli jug je v dveh dneh stalil debelo snežno odejo. Posledice tega preneglega prehoda iz zimske snežne prirode v novo, pomladansko, niso izostale. Ker je zemlja še vedno zmrzajena, ne more voda pronicati v njo. Zato pa se v potokih steka z gričev Slovenskih gor v Pesnico. Pesniška struga je polna vijug ter obrastla z vrhovjem, ki ovira zadostni odtok vode. Zato je Pesnica naglo prestopila bregove in se razlila daleč naokrog. Nekatero vasi so popolnoma zalile z vodo ter odrezane od ostalega sveta. Vse kletje so polne vode. Ponekod je deroča voda potrla šipe na oknih, skozi katera je vdrla v hiše. V podeželske šole prihaja le malo otrok in še to prenašajo ali večinoma prevažajo odrasli čez vodo.

Razbesnela pesniška voda odnaša skarpe, hrvi in manjše lesene mostove. Na več mestih je razdrla državno in mnoge banovinske ceste ter odnesla prod, ki ga v debelih plasteh odlaga na bližnjih njivah in travnikih.

POVODENJ V LJUTOMERU

Zaradi nenadnega južnega vremena ter leda, ki je zaviral odtok, je Ščavnica prestopila bregove ter zalila ves Ljutomer

z okolico. Najhujše je bilo divjanje voda okrog poldneva. Mariborski avtobus je moral v Ljutomeru čakati, da se vode odtečejo, preden je mogel znova uazati. Voda je napravila po poljih precejšajo škodo. V posebno veliki nevarnosti so Pristava, Stročja vas, Tren in Razkrižje. Ljutomerski in okoliški gasilci odvajajo led in pomagajo reševati prizadetemu prebivalstvu, kar se da.

DRAVA ODNAŠA MLINE

Drava je močno narasla. Ponekod se zliva čez bregove. Odnese la tudi pla-

vajoči mlin v bližnji Borla.

V Prekmurju je zaradi južnega vremena prestopila bregove Mura, a tudi Lendava. V jezercu so se izpremenili tudi nižji deli soboških ulic.

Tudi v Radgoni je Mura znatno narasla. Ker so kanali hudo zamrznjeni in ne odvajajo vode, je v sredo hud dotok vode z gričevja začel ogražati več lokalov in stanovanjskih hiš. Morala je nastopiti gasilska četa. Po ulicah je vdrla voda preko trotoarja v hiše.

Razbojnik Hacc cinično priznava

Že včeraj smo obširno poročali o dramatični borbi stražnikov z zloglasnim razbojnikom Hacetom ter o njegovih aretaciji v Kranju. Novica je senzacionalno odjeknila v celi Sloveniji.

Pri zaslišanju na policiji v Kranju je Hacc mirno odgovarjal na vprašanja ter trdil, da mu ni prav nič hudo, ker so ga aretirali. Izjavil je tudi, da je zelo malo streljal, je pa zato na veliko kradel. Priznal bo vse, je trdil, gledali pa bodo, ko bodo izvedeli, kaj so drugi storili. Pri aretaciji je bil Hacc zelo slabo oblečen in je imel le 60 din denarja. Bil pa je zato tembolj oborožen s samokreši in vlomilskim orodjem.

Razbojnika in morilca Haceta, ki ima šele 23 let, so prepeljali v Ljubljano, kjer ga je pričel zasliševati višji nadzornik Močnik. Hacc sam nōče govoriti o svojih grehih, se pa takoj uda, če mu zločin dokažejo. Izjavil je, da ni moril, le orožnika Medena je ustrelil. Kasneje pa se je rdečelični ropar omelčal. Priznanje za priznanjem je šlo z njegovih ust. De-

jal je, da je kriv tudi smrti neznanca, ki so ga našli lansko poletje oranega na samotnem kozolcu pri Gameljnah. Umorjenec je bil Hacetov tatinski tovariš Rudolf A v pič iz Čremošnjic.

Hacc je imel mnogo sođelavcev in pomagačev, ki jih je uporabljal predvsem za prodajo ukradenega blaga. Imena vseh njegovih pajdašev morajo biti še v tajnosti zaradi uspešnejše preiskave.

Ob zaključku zaslišanja je morilec izjavil, da ne bo pričakal krvnikov vrvi, ker se bo prej sam zadavil. Hacc je svoje zločine cinično opisoval in priznal ter ni ničesar navajal v svojo obrambo.

Oba ranjena stražnika Kremžar in Medle sta izgubila med borbo mnogo krvi, vendar pa njune rane niso usodne. Na ljubljanskem kirurškem oddelku sta prava junaka dheva. Ljudje ju hōdijo ebiskovat in vsak bi rad vedel o Hacetovi aretaciji kaj novega. Stražnika zaslužita za svoje junaško delo, ker sta njeta najnevarnejšega razbojnika živega, polno priznanje in nagrado.

Avto zgrmel v naraslo Savinjo

KER JE POSTALO ŠOFERJU SLABO, JE TOVORNI AVTO PODRL OGRAJO IN ZDRVEL V NARASLO SAVINJO

Včeraj popoldne se je na cesti v bližini kamnolomov na Polalah pri Celju zgodila težka nesreča, ki k sreči ni zahtevala človeške žrtve. Po cesti je privozil neki tovorni avtomobil. Šoferja je postalo slabo in ni mogel več obvladati vozila. Avto se je zasukal proti Savinji, po-

dril močno betonsko ograjo ob cesti in zgrmel po regulacijski strani s šoferjem vred v močno naraslo Savinjo ter se pri padcu popolnoma razbil. Prihitele ljudje so rešili šoferja iz avtomobila. Zlomljeni ima nogo. Razbitine avtomobila so potegnili iz vode.

Westna v Celju, ni v nobenem oziru prizadet naš narodni interes. Razprava, za katero vlada v Celju ogromno zanimanje, bo verjetno zaključena že danes popoldne.

Nevihla nad Celjem

V današnjih zgodnjih jutranjih urah je divjala nad Celjem in okolico močna nevihta. Med grmenjem in bliskanjem je padala tudi debela toča, ki pa ni prizadejala posebne škode. Savinja in Voglajna sta močno narasli.

PRI POZARU STA SE TEZKO OPEKLA

V eni zadnjih noči se je v St. Petru na Medvedovem selu vnelo neko gospodarsko poslopje. Zraven tega poslopja je stala kočna zakoncev 55 letnega Krumpaka Vinka in 61 letne Alojzije Krumpakove, ki se je vnela od gorečega sosednega poslopja. Oba sta bila v trdnem spanju in ko so ju poklicali, sta komaj ušla iz goreče kočice. Oba sta dobila težke opekline po glavi in rokah ter so ju oddali v celjsko bolnišnico.

c Snežne razmere v planinah. Na Korošci je 140 cm, pri Mozirski koč 120 cm osrejenega snega in je smuka izvrstna. Tudi dohodi in pota na planine so v redu.

c Trgovine bodo v Celju na Jožefovo od pol 8. do pol 13. ure odprte, na veliko soboto pa bodo odprte do 17.

MLADA ŽRTEV ELEKTRIČNE STRUJE V ŠOŠTANJU

Pri pleskanju strešnika v Šoštanju je bil zaposlen pleskarski pomočnik Karel Berložnik. Nekaj po poldnevu je začel z desno roko med žice, ker je menil, da je tok odklopljen. Struja ga je prišla in mu opekla desnico. Obenem je ponosrečenec strmoglavil v 12 metrsko globino na ograjo. Pri padcu si je zlomil ključnico, desno stran prsnega koša in pretresel možgane. Zdravnik dr. Medic iz Šoštanja je odredil prevoz v slovenjgraško bolnišnico. Stanje ponosrečenega pleskarskega pomočnika je zelo kritično.

Celje

Zadeva okoli dr. Novačanove vile pred sodiščem

Celje, 15. marca.

Danes je pričela pred okrajnim sodiščem v Celju razprava zaradi znane afe-re med dr. Novačanom in celjskimi pravnikmi dr. Hočevarjem, dr. Pintarjem, dr. Goričanom in zdravnikom dr. Flajsom. Vloženih je sedem tožb, in sicer štiri proti dr. Novačanu in tri dr. Novačanove proti dr. Hočevarju, dr. Pintarju in dr. Goričanu. Zanimivo je, da je na današnji razpravi dr. Novačan med drugim izjavil, da s tem, ker je hotel prodati svojo vilo v Aškerčevi ulici sinu industrija-

TRIKRAT SMRT POD ISTO STREHO

Mlinarju Jožetu Trančarju iz Biša v Slovenskih goricah sta umrli v enem tednu dve hčerki, teden dni zatem pa še njegova mlada 30 letna žena.

Ljubljana

a Odhod generala Dodića. Danes bo odšel iz Ljubljane konjeniški brigadni general in bivši pomočnik poveljnika dravske divizijske oblasti g. Dušan M. Dodić. General Dodić se je zlasti odlikoval v osvobodilnih bojih med svetovno vojno.

a Vzgojne oblike v skavtizmu bo v soboto ob 18. v dvorani mineraloškega inštituta pod okriljem Pedagoškega društva objavil v svojem predavanju znani skavtovski organizator g. Miroslav Zor.

a Zvezi organizacij državnih in samoupravnih aktivnih in upokojenih uslužbencev bo skušalo položiti temelje ali pa dati vsaj pobudo veliko zborovanje uslužbencev in upokojencev, ki bo v nedeljo ob 10. dopoldne v Trgovskem domu v Gregorčičevi ulici. Na zborovanje vabijo svoje glave stanovske organizacije državnih in samoupravnih uslužbencev.

a Glavna letna skupščina Jugoslovanske Unije za zaščito otrok bo v Beogradu 17. marca v Domu Rdečega križa, Simina ul. 19. Dovoljena je polovična vožnja. Vse zadevne informacije dobe interesi v pisarni dravske banovinske sekcije Jugoslovanske Unije za zaščito otrok, Ljubljana, Beethovnova ul. 14, tel. 38-26.

S pozeblim trsjem ravnajte pravilno!

Zaradi močnega in dolgoletnega mraza v letošnji zimi, posebno sredi februarja, je trpele trsje v vinogradih bolj kakor smo v začetku mislili. Posebno občutljive sorte, kakor rumeni muškati, moslavec (šipon) in muškati silvanec so trpele močno. Najbolj je trpel menda rumeni muškati, ki je ponekod pozebel skoro popolnoma, močno so trpele tudi druge muškate sorte. Trpele pa so kakor vidimo sedaj večinoma samo oči, dočim je les je redko pozebel. Tudi ni pozeba enako občutna v vseh vinogradih. Z ozirom na lego in položaj, v katerem se vinograd nahaja, so pozebele tudi iste sorte v raznih vinogradih kaj različno, kakršen je bil pač v različnih legah mraza. Tako imamo ponekod večjo, drugod zopet manjšo škodo. Tudi opazujemo, da so očesa na močno razvitih rozgah trpele bolj, na slabše razvitih pa manj. Odpornejše sorte, kakor laški rizling, renski rizling, razni burgundci itd. so tudi trpele manj, ponekod skoro nič.

Zelo važno je zato, da letos s pravilno

rezjo pomagamo trsom tako, da bomo pridelali kolikor mogoče reden pridelek, zraven tega pa da ohranimo trsom tudi primerno obliko in da trse ne oslabimo preveč. Ker je pozeba zelo različna, je za izvajanje rezi tudi nemogoče dati enotna navodila. Neobhodno potrebno je, da se pred rezjo vsakdo v svojem vinogradu prepriča, v kakem obsegu je trpele trsje v njegovem vinogradu. Prepričati se je treba pri vsaki sorti posebej, pa tudi v različnih legah raznih sort je treba preiskati trsje na pozebo. Pozebo preizkusimo na ta način, da vzamemo od vsake sorte in iz vsake lege nekaj rozg. Na teh rozgah preiščemo očesa tako, da jih prerežemo po dolgem, v smeri dolžine rozge. Pri tem vidimo, kakšna so očesa v notranjosti. Ako je stožec v sredi očesa zelen, je oko dobro, ako pa je stožec rjav ali siv, pa je oko pokvarjeno. Na podlagi tega, v kakšni meri opazimo pozebo, uredimo potem rez.

Natančneje bi opazili kvaro po pozebi, ako damo rozge v toplo vodo, vse pa

* Opozorilo! Za velikonočne počitnice kupite ugodno pri Romih & Kramer, Prošernova ul. 8.

Ptu

a Danes je premiera v Mestnem gledališču „Vzgojitelja Lanova“. Repriza bo v nedeljo popoldne ob 3. uri.

a Društvo „Sola in dom“ vabi starša na roditeljski sestanek, ki bo v nedeljo po šolski maši v gimnazijski pisarnici. Pradava prof. Kos.

a Na evelno nedeljo 17. marca in na praznik sv. Jožefa bodo trgovine odprte od pol 8. d o 11. ure.

a V Velenju je umrla ga. Marija Demšič, vdova Tischler, rojena Wewer, doma iz Lukovice pri Domžalah. Radožarna pokojnica je bila v Velenju in vsej okolici visoko spoštovana in zelo priljubljena. Poleg dveh sinov, Riharda, znanega trgovca v Velenju in Mihaela, prokurista ljubljanskega Kredilnega zavoda ter znanega bančnega strokovnjaka, zapušta še 1 hčere. Pogreb blagopokojne bo v soboto popoldne v Velenju. Zaluzočim iskreno sožalje!

a Občni zbor krajevne Protituberkulozne lige v Slovenjgradcu bo danes ob 20 v mestni posvetovalnici.

a Dijaško podporno društvo na gimnaziji v M. Soboti bo imelo občni zbor v soboto ob 20. v Benkovi restavraciji.

a 20 letnica ustanovitve Sokolskega društva v Murski Soboti. V soboto in v nedeljo bo v sokolskem domu uprjorjena dramska slika Hinka Nečiča „Orkan“. Režira dr. Nišeljevec.

a Solar pod avtomobilom. Na cesti med Velenjem in St. Iljem je neki tovorni avtomobil iz Soštanja zavozil v 13 letnega posestnikovega sina Milana Pačnika iz St. Ilja pri Velenju, ko se je vračal s sestro domov z velenjske postaje. Ponesrečen fant se je onesvestil ter so ga spravili k zavesti šele z učetim dihanjem. Baje se je zgodila nesreča največ zaradi tega, ker je solar potegnil na oči globuk, da mu ga ne bi odnesel veter. Fanta so prepeljali v slovenjgraško bolnišnico.

a Na Pragerskem se je ustavil večji transport delavcev za Francijo.

RAZSODBA V »PREVALJSKI AFERI«

Sinoči je Vrhovno kot kasacijsko sodišče v Ljubljani zavrnilo revizijo, ki jo je vložil celjski državni tožilec zaradi opróstilne sodbe proti notarju dr. Senčarju in tovarišem. O zadevi, ki je svoje čase močno razburkala prevajlsko javnost, smo pred meseci obširno poročali.

OGLASE

za velikonočno številko „Večernika“, ki bo imela

32

strani in ki bo štiri dni v rokah naših čitateljev, oddajte v najkrajšem času!

Zanimivosti

Koliko dajejo Franciji in Angliji njih kolonije

Mimo oborožene sile zaveznikov je njih glavna opora v velikih prekomorskih surovinah

Že v kratkem bo množina proizvodov, ki jih Francija dobiva iz svojih kolonij preseglala celotno kvoto, ki so jo kolonije prispevale v svetovni vojni.

Dobave kolonij iz njihovih žetev in pridelkov enega samega leta so sedaj v tonah te-le: 1.600.000 žita, večinoma iz Indokine, 1.000.000 pridelka olja (Sev. Afrika), 800.000 čaja, kave, kakaa itd. 300.000 lesa, 350.000 premoga in raznih rud, 600.000 kavčuka in 40.000 ton tekstilij.

Kolonije krijejo Franciji vse njene potrebe glede koroze, banan, kroma, po večini pa glede kave, kopre, bombaža, konzerviranega mesa in cina. Dajejo ji pa več kot porabi riža, kakaa, čaja, ruma, palmovega olja, ebanovine, niklja, grafitu in soli. To blago Francija izvažata.

Važnost kolonij nam predočajo odstotki povišane produkcije za leto 1937 proti pridelavi 1914-18, ki je naslednja: žita za 60%, banan, kakaa, sladkorja in podobno za 110, olja za 215, rud za 240, bombaža in rafije za 260, soli in kemičnih pridelkov za 500, lesa za 914%.

V zvezi s temi številkami je treba gledati na vojno preskrbo zaveznikov omeniti, da angleške CU spedijske čete, razen svežega sočivja in mesa dobivajo vse, kar potrebujejo, od doma in iz angleških kolonij — to je za potrebo angleške vojske na Francoskem približno 500 ton živil iz Anglije na dan, ki odhajajo od francoske obale proti angleškemu jarkom. Kaj požira vojna, vidimo po tem, da n. pr. samo Anglija za svoje čete izdela po 500.000 uniform in po 130.000 parov čevljev na mesec.

In vse to prihaja neovirano v bojne

Škof z največjo škofijo je prav gotovo dušni nadpastir Tureketi v Hudsonovem zalivu, katerega škofija obsega 2.500.000 km². Pod njegovo upravo so tudi Eskimi na visokem severu.

Naselja iz bronaste dobe je odkrila znanstvena odprava med Gruzinci v Kavkazu. Pripadala so plemenu Huri. Posebno mnogo so našli ženskih okrasov iz zlata, srebra in bakra.

Slovani, marljivi narodi, prebujeni iz sna, se bodo osvobodili okovov in uživali krasne kraje od Jadrana do Karpatov, od Dona do Vltave, kot svojo last, je zapisal v svojem delu 1734 nemški filozof Herder.

Leta 1917 potopljeni parnik »Regina Margherita« bodo izvlekli na dan Italijani iz morja pred Valono. Na parniku so bili tudi srbski vojaki.

Letalsko mesto s šolami za pilote in letalskimi tvornicami bo zgradila španjska vlada za 209 milijonov pezov v Camari de Alcolea, 10 km od Kordove.

črte. Podmornice so za nevtralce — pravi Churchill.

Britanski imperij je neizčrpen rezervoar. On sam ima v oblasti te-le odstotke surovin in živil vse svetovne produkcije: jute 99%, niklja 90, sezama in colze 75, čaja 65, zlata 55, kakaa, riža in kavčuka 50, volne in palmovega olja 45, cina in kroma 40, svınca in mangana 35%.

Za sedanjo vojno so pa Angliji njeni dominioni odstopili vso produkcijo, koli-

kor je sami ne potrebujejo: petrolej, baker, volno itd. Sama Kanada n. pr. bo dobavila v tem letu 190.000 ton bakra; šunke in slanine pa po 2000 ton na teden.

Zavezniki naglašajo, da prihaja vse to brez škode čez morje v Anglijo in v Francijo. Podmornice so za nevtralce, ki jim njihovo nevtralnost varuje lačen krokodil — tako trdi — spet seveda — Churchill. M. Š. (Pariz)

Kaj bo prinesla nastopajoča pomlad

Pod tem naslovom piše »Algemein Handelsblad« v Haagu, da govore v Nemčiji o »drugem Galipoliju«. Zavezniki ne morejo podcenjevati sporazum med Nemčijo in sovjetsko Rusijo, ugotavlja list. »London in Pariz ne pozabljata, da sta Berlin in Moskva izmenoma že poizkušala s pritiskom zdaj na Romunijo, zdaj Turčijo. Petrolejski vrelci in gospodstvo nad Dardanelami je bilo vedno kamen spotike med velesilami.

Anglija je to pot v mnogo boljšem položaju, nego ob zadnji odpravi na Galipoli. Turčija je zaveznik Francije in Velike Britanije, ki ji nudita garancije o pomoči, če bo ta potrebna. Oborožena zavezniška sila je že organizirana na jugu Kavkaza v svrhu intimnega sodelovanja s Turčijo in njenimi zaveznicami na Balkanu ter Bližnjem vzhodu. Če bodo zavezniki tu prešli v ofenzivo, je pa stvar zadržanja Nemčije in sovjetov samih.«

Vloga mohamedanske žene v Indiji

Mohamedanka iz Indije je na splošno znana kot zatirana ženska. Toda, malokje so muslimanske žene tako ljubljene kakor vprav v Indiji. Po ulicah hodijo seveda še vedno zagrnjene, v gledališčih morajo biti pred njimi lože zagrnjene s pajčalanom. V hotelih se smejo gibati le po praznih hodnikih, nakupavajo v zanje določenih lokalih.

Doma je pa mohamedanska Indijka prava svetovalka možu v vseh rečeh. V sprejemnici so posebne španske stene, za katerimi prishuškujejo žene pogovorom moških in v primeru potrebe potem svetujejo možu, kako naj ukrene.

Tudi indijska kmetica si zakrije obraz pri delu, če se ji bliža tujec. Poznavalci razmer trdijo, da je sicer žalitev, v družbi moških povprašati po zdravju žene,

toda v tišini haremov se razkriva veljavnost žensk v drugačni obliki, kakor bi človek sodil na zunaj.

Angleški parnik »Ariadne Moler« se je potopil severno od Formoze v kitajskih vodah. 200 potnikov so rešili.

Od kod pomen - nasaditi komu rogove

Ne samo danes, tudi v klasični literaturi je znana rečenica: »Nasadila je možu rogove na glavo!« To se pravi, prevarala je svojega moža in ga potegnila v njegovi dozdnevni gotovosti, da mu je zvesta. Ta izraz se je podedoval v raznih variacijah, vedno pa ima isti pomen. Prihaja pa od prispedobe, ki se je upo-

— Vidite gospodje, bil sem žrtév za-vratnega napada.

Na francosko Riviero sta odpotovala iz Londona vojvoda in vojvodinja Windsorska.

»Paris Noir«, letake v obliki pariških listov, so metali nemški letalci v bližini švicarske meje na povratku iz Francije.

Nakaznice za vžgalice bodo vpeljali po odredbi industrijskega ministra na Japonskem.

Steriliziranje so omejili v Nemčiji, poroča holandski »Maasbote«. Nehumani poseg v človeške pravice je zbudil svojčas mnogo prahu v katoliških vrstah.

50% več kakor lani je dala letošnja zbirka zimske pomoči v Nemčiji.

500 rudarjev se je ponesrečilo pri eksploziji jamskega plina v rudniku pri Coroneli v Čile.

V zdravem, močnem podeželju je krepka domovina

Poznanjski list »Gazeta Ludowa« je lani v maju prinesel članek o gornjem vprašanju in pravi med drugim: »Poljska je bila vedno pretežno poljedelska zemlja. 65% prebivalstva živi od polja, 24 milijonov ljudi biva na deželi. Od štirih milijonov kmečkih posesti na Poljskem jih je 3 milijone z zemljiščem 2 do 5 ha, velika večina poljskih kmetov spada tedaj med majhne posestnike. Ti ne morejo prehraniti niti srednje močno družino. Kmet živi v pomanjkanju, njegova dnevna hrana je krompir, zelje. Mnogo

družin v Srednji in Mali Poljski je vprav srečnih, če imajo na mizi črn kruh. Družina poljskega kmeta, ki ima samo 2 ha zemlje in nikakih postranskih zaslužkov, tako rekoč strada.

Od celokupnega števila poljskih kmetov jih biva 51,4% v enem samem prostoru. Samo 35,4% poljskih kmetov ima stanovanje z dvema prostoroma. Mnogokje bivajo dve, tri družine skupaj. Pisec članka, Josef Marcinkowski, se vprašuje, ali more takšno poljsko podeželje

dajati državi zdrave moške za vojsko. Rekrutne komisije so lahko potrdile, koliko mladeničev je bilo nesposobnih za vojaško službo. Lahko si predstavljamo, kakšna je duševna raven poljskega kmeta pod takšnimi okolnostmi. Nepismenosti je vedno več. Mladi dečki, ki so obiskovali tri razrede ljudske šole, so morali že zgodaj trdo delati na poljih, slabo so jedli in nikoli imeli prilike, da bi vzeli knjige v roke. Takšno stanje mora voditi narod v katastrofo«, zaključuje avtor. Kako je potem bilo, je znano.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU
ROMAN 24

Naslednji dan se je Michell vrnil iz Nairobi in odpeljal Robina. Ko je Robin odšel je bila kočja kot izumrla.

»Vseposod pogrešam tega fantiča,« je dejal zvečer Filip. »Zdajle bi ga ravno kopala, Glenison. In jaz bi ga šegetal med rebri, da bi škropil z vodo po vsej sobi in bi se ti jezila nad nama. Nekako tesno mi je danes, čudno, kako se privadiš takegale otroka, kaj Glen?«

»Nikoli nisem mislila, File, da imaš tako rad otroke.«

»Ko so pa tako ljubki in se me takoj privadijo ter me imajo radi!« se je Filip zadovoljen nasmehnil.

»Ti torej sodiš, da je najin dom brez Robina nekoliko prazen in pust?« ga je resno vprašala.

»Ah — ne — tako tega nisem mislil — ampak sem le mislil...« se je Filip zbal, da jo je morda celo užalil.

»Tudi najin dom ne bo več dolgo tako prazen!« mu je mehko dejala.

Filipa je Glenina izpoved močno presenetila, da sprva ni mogel prav do besede.

»Ali hočeš s te mreči, da bova dobila otroka? Moj Bog, pa sva šele mesec dni

poročena!«

Od svatbe je bilo sicer že dalj kot mesec dni, česa, pa Filip zdajle ni mogel presoditi. Novica je bila preveč nepričakovana. Otroka? Doslej na to možnost še pomislil ni. Zdelo se mu je, da Glen ni za kaj takega posebno navdušena. Ko sta v prvih dneh zakona prišla v razgovoru tudi na to vprašanje, je Glen pogovor takoj zasukala v drugo smer. Zanj je bil tak razgovor nekoliko sramežljiv, Filip pa je njeno stališče napak razumel. Menil je, da noče o tem govoriti enostavno zaradi tega, ker ne mara otrok, vsaj ne v prvi dobi zakona. In če si žena ne želi otrok, je najboljša da tudi mož o zadevi molči in varuje na ta način zakonsko harmonijo.

Zdaj pa je prišla ta novica tako znenada, da se Filip ni mogel znajti. Njegova prejšnja radost se je mahoma izpremenila v nekakšen odpor.

»Otroci! Novi izdatki!« Te besede so se mu zapile v glavo. Kajpada, prijetno bi bilo, imeti otroka za nekaj dni na obisku, todanekaj drugega je, imeti stalno v hiši takole malo miško, ki te budi vso noč in ki bi vzela Gleni ves prosti

čas, ki ga je sedaj posvečala njemu. Pa ne samo to, kaj pa poglavitna ovira: saj vendar sploh ni ljubil žene, ki bi bila mati njegovega potomstva; otrok bi ju pa neločljivo povezal. Glen mu je bila sicer draga in zelo uporabna družabnica na farmi, tolažnica samote in obupa, nanjo se je mogel opreti ter si oddahnuti, v vsem mu je znala pomagati. Od tod mu je bila tako sovražna misel, da bi moral s kom tretjim deliti Gleno. In kaj bo dejala Eliza, ko izve? Zdelo se mu je, da bi kaj takega pomenilo neodpušljivo nezvestobo do Elize, še hujšo kot je bila poroka.

»Moj Bog, dober mesec sva šele poročena!«

Začudila se je ob teh besedah in vsa prebledela. Omagala pa ni. Ponosno ga je vprašala:

»Vesela sem tega, File, in ti?«

Vedela je sicer, da ni tega vesel, toda kljub temu ga je vprašala. Radost? Ne, ta obraz, te oči, našobljene ustnice in odporne poteze, ne, to ne more biti radost.

»Toda, toda — kaj takega si vendar ne moreva privoščiti!« je naposled rekel.

»In kdaj si bova?«

»No, morda čez nekaj let...« je ugibajoče dejal.

»Devet in dvajset let imam, File. Čez nekaj let bo za kaj takega prepozno!«

Kako si je Filip želel, da bi ga Glen

v tem hipu ne gledala tako trdo in odločno! Mnogo bi ji še rad o vsem tem povedal. Toda njen obraz je bil ožarjen s toliko nežnostjo, da so mu besede, ki bi jo hudo ranile v srce, zamrle v grlu. Pa tudi Glen je bila gluha za vse njegove dokaze in izgovore.

»Devet in dvajset let imam, File. Če kmalu ne bom imela otroka, ga ne bom imela nikoli. Toda, File, slišiš, jaz hočem otroka! Hrepenim po njem! Dečka, kakršen je Robin!«

In kaj naj bi bil Filip zoperstavil tej želji? S kom naj se upira tej ženi? Spoznal je, da je v zanki. Toda nikoli, do konca svojega življenja, ni mogel razumeti, da je Glen vroče molila za otroka že v prvem tednu njunega zakona, za otroka, ki ju bo tesneje povezal prej nego bi pričela drug drugega mrziti.

Ko je Glen videla Filipa z Robinom, je spoznala, da ima prirojeno ljubezen do otrok. Najdeš može, ki prenehajo ljubiti svoje žene, ki jih celo zapustijo. Toda nikoli ne zavržejo svojega otroka. In ona, mati njegovega otroka, bo še bolj utrdila svoj položaj. V otroku bo našla oporo za svojo težko borbo za moža. Zmagala bo nad lepo in vedno nasmejanjo ženo! Privezala ga bo nase s krvjo, ki je močnejša kot kar koli drugega. Potem naj pride Eliza Oliverova! Glenison se ji zasmeje v obraz!

(Dalie.)

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša pristojbina za te oglase le din 8.—. Družbe, opekilci, dopisovanja in ščitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase le din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davak za enkratno obilavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vposlati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsa pismena odgovore eleda malih oglasov se mora oriložiti znamka za 3 din.

Razno

STRIŽENJE 3 DIN,
BRITJE 2 DIN
okusno, hitro in poceni v
Mlinski 8. 967-1

ZA POMLAD
lepe ročne torbice, kovčuge
za potovanje, nahrbtnike, de-
narnice listnice, gamaše, no-
gometne žoge itd. priporoča
Iv. Kravos, Maribor, Alek-
sandrova cesta 13. Tel. 22-07.

IZURJEN ŠOFER IN AVTO MEHANIČNIK

Luka Orešnik, ki se je s svo-
jo družino pred meseci vrnil
iz Finske, išče zaposlitev. Za-
služka je res nujno potreben.
Javnost naj pokaže socialni
čut in zavednost napram Slo-
vencu-trpinu! Naslov v ogl.
odd. »Večernik«.

OBJAVA

Podpisano združenje javlja
p. n. občinstvu, da so bile
vkljub občutnemu podražen-
ju vseh potrebščin za brivsko
in frizersko stroko, sklenje-
ne in soglasno sprejete na
sestanku vsega članstva dne
12. marca t. l. sledeče defini-
tivne obvezne najnižje cene

za trajne kodre

in sicer:
za okolico . din 60-
za periferijo din 70-
za mesto . . . din 80-
Dosedanje cene za možko
postrežbo ostanejo nespre-
menjene.
P. n. občinstvo naj ne sku-
ša doseči nižjih cen, ker bi
znižanje cene povzročilo do-
tičnemu mojstru škodo in
neprijetnosti.
Združenje
brivcev in frizerjev

TORBICE, KOVČEGI, KOLO

nahrbtniki velika izbira pri
Šterbalu, Meljska 2, Trg svo-
bode 6. 1259-1

Vsak človek je svoje sreče kovač . . .

začo tudi Vi ne obupajte
in ne tožite, ako doži-
vite neuspeh ali razočar-
ranje. Obrnite se zaup-
no na psihografologa S.
PARADISO, kateri se
nahaja samo kratak čas
v Mariboru, Hotel »Za-
morca«, ter Vam da na
podlagi Vaših rojstnih
podatkov in točnega na-
slova dragocen nasvet
za pravilno ravnanje v
poslovanju, spekulacijah,
kupčijah in denarnih za-
devah, pove Vam, s kom
se boste poročili in ka-
ko se obvarujete neso-
glasia v ljubezni in za-
konu. Niegovim analizam
izraža ta tisoče obisko-
valcev pristržne zahvale.
Obiske sprejema od 9.
—12. in od 14.—19. ure.

NA »PRLEČKE GIBANCE«
v nedeljo v gostilno »Kren«.
Se priporoča Klemenšak.
1228-1

NOGAVICE

kombineže, srailce, kravate
itd., vedno novi vzorci kakor
razno manufakturno blago
najceneje. Magdalenska obla-
čnica A. Kumperščak, Dvo-
řakova-Valvazorjeva. 1229-1

ALI ŽE VESTE

da kupite najceneje za praz-
nike rozine slive, lešnike, čo-
kolade, mandeljne itd. v trgo-
vini Josip Lešnik, Krekova
ulica 6. 1221-1

NABORNIKI

Vse potrebšćine dobite v tr-
govini Anton Franko, Maribor,
Valvazorjeva 36, vogal
Frankopanove. Dame! Za pom-
lad nogavice, svileno peri-
lo, modrčke, bluže, ročne tor-
bice, kovčuge, razno galan-
terijsko ter pleteno blago. —
Velika noč je blizu, pregledjte
garderobo. 1288-1

Posesti

HIŠA

nova, trisobna, blizu Trža-
ške, 58.000.— Trisobna hiša
pri Špesovem selu 56.000. Pro-
da Posredovalec, Maribor,
Mejska cesta 12-L. 1281-2

Kupim

CEMENT
ano in apneni prah kupite
poceni v lesni trgovini Albin
Čeh, Maribor, Betnavska ce-
sta 4. 1283-3

CVETLIČNI IN MEDICINAL- NI MED

priznane kakovosti nudi če-
belarstvo O. Črepinko, Zrinj-
skega trg 6. 1277-4

Stanovanje

STANOVANJE
lepo sončno, trisobno, se od-
da takoj v novo zidani hiši
Slovenska 37. Povprašati
Gospojna 13. 1199-5

LEPO SOBO IN KUHINJO
takoj oddam. Gregorčičeva 7.
Nova vas. 1262-5

DVO SOBNO STANOVANJE
s predsobo in kopalnico v no-
vi hiši se takoj odda. Trža-
ška cesta 46. 1263-5

Sobo odda

SOLIDNA GOSPODIČNA
se sprejme kot sostanovalka
s 1. aprilom na stanovanje.
Krekova ul. 14. prihl. desno.
1260-7

Novo urejeno
SOBO S ŠTEDILNIKOM
ter prazno sobo, parketirano,
oddam. Studenci, Ciril-Meto-
dova 17 nasproti pošte.
1271-7

SPREJMEM GOSPODA
na hrano in stanovanje. Je-
rovškova 19. desno. 1264-7

Sluzbo dobi

FRIZERKO
dobro delavko, sprejemem. —
Plača 350 din. hrana in sta-
novanje. Stopar Ivanka, Po-
brežje 65. 1266-9

FRIZERSKO VAJENKO
sprejemem. Lah, Stritarjeva
ul. 17. 1268-9

BRIVSKEGA POMOČNIKA
tilrega pomagača za 10 din
sprejme Frizer v Mlinski 8.
1272-9

BRIVSKI POMOČNIK
se sprejme. A. Mrakič, Koro-
ška 7. 1284-9

FRIZERKO,
Štajerko, pridno in prvovrst-
no moč, sprejemem v stalno
sluzbo z dobro plačo. Po-
nudbe na Matijo Ivanuša,
Ljubljana, Aleksandrova c. 4
(pasaža). 1026-9

Kam, kie?

KONCERT
hrvatske kapele s petjem od
sobote naprej v restavraciji
Plauc. 1274-17

DNEVNO KONCERT
pevačic. Zelo zabavno. Re-
stauracija Plauc. 1275-17

PRISPELA NOVA POSILJKA
viškega in ljutomerskega vi-
na. Sveže morske ribe na
razne načine pripravljene. Iz-
borna meščanska kuhinja.
Priporoča se gostilničar
»Otok Vis«, Sodna ul. 16.
1289-17

Čitajte, »Večernik«

Uprava občine Košaki naznanja tužno vest, da je umrl njen častni občan in
dolgoletni član uprave, gospod

Gabrijel Majcen

profesor v pokoju.

Velezastužnemu in srčno dobremu tovarišu hočemo ohraniti najlepši spom-
nin. Solze, ki jih je utiral našim revežem, naj bodo priprošnjice zanj pri nebeškem
sodniku.

Košaki dne 14. marca 1940.

Uprava občine Košaki.

Prodam

CEPILNA SMOLA

po din 48.— za kg, Mixdrin,
Neodendrin, tobačni izvleček
in umetna gnojila oddaja
Kmetijska družba, Meljska
cesta 12, tel. 20-83. 683-4

SLADKO SENO

se prodaja, Pobrežje, Aleksan-
drova 19. 1278-4

PISALNI STROJ

Telefonski aparat naprodaj.
Pojasnila v trgovini, Koroška
cesta 26. 1280-4

OTROŠKI VOZIČEK

najnovejši model, malo rab-
ljen, se prodaja za polovično
ceno. Čret 23 pri Celju.
1292-4

V težki boli sporočamo vsem sorodnikom, prijaj-
teljem in znancem, da je naša skrbna in dobra mati,
babica, prababica, sestra in tašča, gospa

Marija Demšič vd. Tischler, roj. Wewer

v četrtek, dne 14. marca, ob 18. po dolgi in mučni
bolezni, v 78. letu starosti za vedno zatisnila svoje
trudne oči.

Pogreb blage pokojnice bo v soboto, dne 16.
marca, ob 14.30, iz hiše žalosti v Velenju v rodbin-
sko grobnico.

Velenje, Ljubljana, Wien, dne 14. marca 1940.

Zalujoče rodbine:

Tischler, Forstner, Hain, Čadež, dr. Krejčl, Vidic.

† Včeraj nam je po dolgi, mučni bolezni umrl naš ljubljani soprog in
oče, gospod

Janko Peče

Pokopali ga bomo v soboto, 16. t. m., ob 10. uri dopoldne, na Ptujski
gori. Tam se bo brala pred pogrebom tudi naša zadušnica.

Maribor, Ptujška gora, 14. marca 1940.

Zalujoča žena, otroci in sorodniki.

† Umrl je naš gospod

Janko Peče

delovodja občine Košaki.

Zavratna bolezen je uničila izvanredno zmognega našega uradnika v
najlepši moški dobi 40 let. Naj počiva v miru!

Košaki, dne 14. marca 1940.

Uprava občine Košaki.